

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců

JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci žalobkyně: **L. H.**, nar. X, bytem X, zastoupená advokátem Mgr. Janem Švarcem, sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1, proti žalované: **Univerzita Karlova**, IČO 00216208, sídlem Ovocný trh 560/5, 110 00 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 23. 4. 2018, č. j. POP/UKRUK/2/140724/2018-3

t a k t o:

- I. Rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 23. 4. 2018, č. j. POP/UKRUK/2/140724/2018-3, se zrušuje a věc vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 7 114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Jana Švarce, advokáta.

O d ů v o d n ě n í:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy (dále též „rektor“), ze dne 23. 4. 2018, č. j. POP/UKRUK/2/140724/2018-3, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí rektora ze dne 21. 2. 2018, č. j. POP/UKRUK/2/140724/2018-1 a odvolání žalobkyně zamítnuto. Prvostupňovým rozhodnutím rektor stanovil žalobkyni poplatek spojený se studiem ve výši 22 000 Kč za započatých šest měsíců studia ode dne 11. 1. 2018 do dne 11. 7. 2018, splatný 90. den od právní moci rozhodnutí.
2. Žalobkyně v podané žalobě uvádí, že studium zahájila v bakalářském studijním programu na Vysoké škole ekonomické (dále též „VŠE“) dne 4. 7. 2012, které přerušila ode dne 24. 2. 2014 do dne 1. 9. 2014 a ode dne 13. 5. 2015 do dne 15. 2. 2016, a zanechala jej ke dni 5. 7. 2016. Dne 5. 9. 2013 žalobkyně souběžně s tímto studiem na VŠE započala studium v bakalářském studijním programu na Univerzitě Karlově (dále též „UK“), které absolvovala dnem 15. 6. 2016 a ode dne 5. 9. 2016 započala studium v navazujícím magisterském studijním programu na UK.
3. Žalobkyně namítá, že jí byla pro potřeby stanovení poplatku za studium nesprávně započítána část studia, která předcházela absolvování studia na Univerzitě Karlově. Tedy ta část studia v bakalářském studijním programu ukončeném zanecháním studia na VŠE, která předcházela řádnému absolvování studia v bakalářském studijním programu na UK. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále jen „zákon o vysokých školách“), přede dnem 1. 9. 2016 neumožňoval, aby byly absolventům studujícím další studijní program při stanovování poplatku za delší studium započítávány doby studií, které byly ukončeny jinak než řádně a které předcházely absolvování posledního studia, jelikož tomu bránilo ustanovení § 58 odst. 4 věty poslední zákona o vysokých školách. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 7 As 46/2013 -34. Naproti tomu zákon o vysokých školách ve znění od 1. 9. 2016 zrušením ustanovení § 58 odst. 4 obecně tato započítávání umožnil. Dle žalobkyně faktické zpřísnění podmínek pro stanovení poplatku nemůže působit retroaktivně. V případě žalobkyně by změnou podmínek došlo k citelnému zásahu do její majetkové sféry, jelikož by musela poplatky hradit po dobu studia magisterského studijního programu na UK. Žalobkyně dále namítá, že pokud by změnu podmínek seznala dopředu, změnila by studijní strategii ve vztahu k pořadí zanechání studia na VŠE a absolvování na UK. Žalobkyně na podporu svých tvrzení opakovaně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 7 As 46/2013 -34 a na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 9 As 8/2007-89.
4. K tvrzení rektora žalované ohledně nápravy nelegitimního stavu žalobkyně uvádí, že nelze tvrdit, že nezapočítávání úplné studijní historie po úspěšném absolvování je legitimní, tím spíše, že rozdíl v legitimitě je natolik výrazný, že odůvodňuje

přípustnost retroaktivity tam, kde za jiných okolností není přípustná. Připuštěním tohoto argumentu by došlo k neodůvodněnému rozdílu vůči změně účinné ode dne 1. 7. 2001, která je charakterově obdobná. K námitce rektora, že v době, kdy se žalobkyně rozhodovala, které studium ukončí jako první, již byla nová úprava platná, žalobkyně dále uvádí, že jako po studentce neprávnického oboru po ní nelze požadovat, aby si byla vědoma úpravy, která nenabyla ještě účinnosti, navíc za situace kdy je úprava obtížně interpretovatelná i pro vedoucí oddělení vysokých škol. Žalobkyně se řídila informacemi, které jí poskytlo právě takovéto oddělení. Zákonná úprava nepochybně ovlivňuje chování účastníků právních norem, kteří činí rozhodnutí podle toho, jak je určitá věc upravena, přičemž často není možné rozhodnutí změnit v okamžiku mezi platností a účinností určitého ustanovení, která tuto úpravu mění.

5. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě navrhla zamítnutí žaloby, jelikož považuje námitky žalobkyně za nedůvodné. K námitce retroaktivity žalovaná uvedla, že změna zákona o vysokých školách byla přijata ve veřejném zájmu a jejím přijetím došlo k nápravě nelegitimního stavu, který zvýhodňoval některé neúspěšné studenty. Žalovaná dále uvedla, že uvedená novela neobsahovala žádná přechodná ustanovení, a tak dle žalované měl zákonodárce v úmyslu uplatňovat stejná pravidla bez přechodného období. Žalovaná dále odkázala na rozsudek zdejšího soudu, č. j. 7 A 68/2010-56. Ohledně námitky žalobkyně o jejím neprávnickém vzdělání žalovaná uvedla, že tuto námitku považuje za irelevantní, jelikož k seznámení s novými právními předpisy slouží legisvakanční lhůta.
6. Žalovaná dále odkázala na ustanovení § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách a dále na čl. 3 odst. 5 Přílohy č. 2 Statutu Univerzity Karlovy (dále jen „Statut“), kdy může rektor vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve Statutu, podrobnosti stanoví opatření rektora. Důvody pro snížení, prominutí nebo odložení splatnosti jsou zejména: a) vynikající studijní, vědecké nebo další tvůrčí výsledky, dosažené v rámci studia, v němž bylo vydáno rozhodnutí o vyměření poplatku, b) absolvování studijního pobytu organizovaného nebo zajištěného prostřednictvím fakulty anebo univerzity na jiné vysoké škole v zahraničí, c) tíživá sociální situace nebo jiné vážné důvody a d) jiný důvod hodný zvláštního zřetele. Za účelem informování studentů o poskytovaných úlevách na poplatcích spojených se studiem vydal rektor opatření č. 45/2017, v němž je prominuta ustálená rozhodovací praxe rektora a studenti mohou legitimně očekávat, že v konkrétním případě bude rektorem rozhodnuto tak, jak je v opatření předjímano. Napadené rozhodnutí proto z ustálené rozhodovací praxe nevybočuje, ostatně ani žalobkyně neuvádí obdobnou situaci, kdy by rektor úlevu na poplatek poskytl, neboť takový případ nenastal.
7. Žalovaná dále uvádí, že žalobkyně v odvolání požádala o prominutí z důvodu nesprávného poskytnutí informací studijní referentkou VŠE. V odvolání žalobkyně uvedla, že chtěla ukončit studium VŠE před absolvováním studia na Univerzitě Karlově, nicméně na základě instrukcí studijní referentky tak neuničila, neboť byla ujištěna, že jí za situace, kdy absolvování studia na Univerzitě Karlově bude předcházet

ukončení studia na VŠE, poplatek doměřen nebude. K poplatkům za delší studium žalovaná odkázala na rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 3. 2018, pod č. j. 3 A 64/2016-79.

8. Ze správního spisu předloženého žalovanou soud následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
9. Žalobkyni byl rozhodnutím rektora za dne 21. 2. 2018 podle § 68 odst. 1 písm. f), § 58 odst. 2, 3 a 7 zákona o vysokých školách ve spojení s čl. 24 a čl. 28 odst. 2 Statutu a čl. 3 odst. 4 a čl. 6 Přílohy č. 2 Statutu, stanoven poplatek spojený se studiem ve výši 22 000 Kč za započatých 6 měsíců studia ode dne 11. 1. 2018 do dne 11. 7. 2018 splatný 90. den od nabytí právní moci rozhodnutí.
10. V odůvodnění rozhodnutí rektor konstatuje, že z informačního systému Sdružené informace matrik studentů (dále též „SIMS“) bylo zjištěno, že účastnice řízení dne 11. 1. 2018 studovala magisterský studijní program, který navazuje na bakalářský studijní program na UK (dále též „rozhodný studijní program“). Do rozhodného studijního programu se zapsala dne 5. 9. 2016 a stala se tak studentkou ve smyslu § 61 odst. 1 zákona o vysokých školách. Z informačního systému SIMS bylo zjištěno, že účastnice řízení ukončila studium bakalářského studijního programu na VŠE jinak než řádně, studovala zde ode dne 4. 7. 2012 do dne 5. 7. 2016, přičemž v mezidobí studium dvakrát přerušila, poprvé ode dne 24. 2. 2014 do dne 31. 8. 2014 a podruhé ode dne 13. 5. 2015 do dne 14. 2. 2016. Jak VŠE, tak UK, jsou podle přílohy č. 1 zákona o vysokých školách veřejnými vysokými školami. V daném případě byla při stanovení poplatku spojeného se studiem do celkové doby studia započtena doba studia rozhodného studijního programu podle zákona o vysokých školách, a doba výše uvedeného předchozího studia, které bylo ukončeno jinak než řádně. Období, ve kterých účastnice řízení studovala v takovém studijním programu a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítala pouze jednou. Do celkové doby studia se v případě účastnice řízení nezapočítala doba, po kterou byla studia přerušena. Žádné jiné doby ve smyslu zákona o vysokých školách nebylo možné v daném případě při stanovení poplatku spojeného se studiem zohlednit. Rozhodný studijní program je akreditován s dvouletou standardní dobou studia. K překročení standardní doby studia rozhodného studijního programu zvětšené o 1 rok proto došlo dne 9. 1. 2017. Ve smyslu § 58 odst. 2 věta druhá zákona o vysokých školách vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 25. 1. 2016 pod č. j. MSM-T-2002/2017-1 základ pro stanovení poplatků spojených se studiem pro akademický rok započatý v roce 2017, ve výši 3 270 Kč. V souladu s § 52 odst. 2 zákona o vysokých školách stanovil rektor svým opatřením č. 14/2017 ze dne 1. 3. 2017 zahájení akademického roku 2016/2017 na 1. 10. 2017 a konec tohoto akademického roku na 30. 9. 2018. V případě účastnice řízení byla pro rozhodný studijní program stanovena a zveřejněna výše poplatku spojeného se studiem pro akademický rok započatý v roce 2017 na částku 22 000 Kč. Povinnost platit poplatek spojený se studiem vznikla účastnici řízení v akademickém roce započatém v roce 2017. Vzhledem k tomu, že účastnice řízení byla studentkou v den vzniku poplatkové povinnosti, tj. dne 11. 1. 2018, započala tohoto dne doba dalších šesti měsíců studia, která se počítá podle

občanského zákoníku, a to ode dne 11. 1. 2018 do dne 11. 7. 2018. Účastníci řízení byl stanoven na toto období poplatek spojený se studiem ve výši 22 000 Kč.

11. Uvedené rozhodnutí rektora napadla žalobkyně odvoláním. Vyměření poplatku považovala za nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky, jelikož jí byla chybně započtena doba celého studia na VŠE dle zákona o vysokých školách ve znění účinného od 1. 9. 2016. Do doby před novelou zákona o vysokých školách jí předchozí studium však nemělo být započteno, s výjimkou úseku po absolvování bakalářského studia na UK. Podle žalobkyně na stanovení doby studia nebylo možné užít nové znění zákona o vysokých školách retroaktivně, před nabytím účinnosti nového znění zákona o vysokých školách bylo třeba na výpočet doby studia aplikovat znění původní. Standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok žalobkyně proto nemohla přesáhnout. Žalobkyně dále požádala pro případ potvrzení prvostupňového rozhodnutí o výjimečné prominutí poplatku z důvodu nesprávného poskytnutí informací studijní referentkou VŠE, která jí doporučila, aby studium na VŠE ukončila až po absolvování bakalářského studia na UK. Po ukončení studia na VŠE jí byl vyměřen poplatek za delší dobu studia ve výši 2 930 Kč, který uhradila. Účastnice řízení požádala i o snížení poplatku z důvodu rozsáhlé nebo zvláště významné vědecké práce anebo další tvůrčí práce, kterou byla její zahraniční stáž. K odvolání připojila „Potvrzení o významné tvůrčí činnosti“ ze dne 5. 4. 2018 společně s certifikátem o absolvování stáže. Žalobkyně dále uvedla, že když jí byl poprvé vyměřen poplatek 19 000 Kč za období od 9. 1. 2017 do 9. 7. 2017, odvolala se na stáž Young Reporter Programme. Na tuto stáž bylo vybráno pouze 12 studentů žurnalistiky, přičemž žalobkyně musela pro výběr na tuto stáž sepsat článek v anglickém jazyce na zadané téma, motivační dopis a rovněž bylo nezbytné získat doporučení. Stáž probíhala tři týdny a každý den bylo nezbytné sepsat alespoň tři články. Žalobkyně byla díky své reportáži zvolena nejúspěšnějším mladým reportérem z Young Reporter Programme 2015. První odvolání žalobkyně bylo odmítnuto, aniž byl žalobkyni sdělen důvod. Studijním oddělením byla informována, že za zvláště významnou vědeckou práci anebo další tvůrčí práci se považuje zejména publikování v odborných časopisech. Dle názoru žalobkyně však v dnešním světě může nabývat mnoha podob. Jelikož žalobkyni nebyl důvod zamítnutí její odvolání vysvětlen, odvolala se znovu v rámci vyměření poplatku 19 000 Kč za období 10. 7. 2017 až 10. 11. 2018. Toto odvolání bylo zamítnuto s odůvodněním, že stáž žalobkyně absolvovala v průběhu bakalářského programu. Žalobkyně nicméně považuje tuto stáž za zásadní, jelikož započala její další spolupráci se zahraničními sportovními organizacemi, a proto ji v rámci odvolání opakovaně uvedla. Jelikož jsou poplatky spojené s vyčerpáním doby studia bakalářského programu, žalobkyně logicky použila tuto stáž. V případě, kdyby žalobkyni byly osvětleny důvody zamítnutí jejího prvního odvolání, podruhé by je ve svém odvolání již neuváděla. V rámci odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobkyně uplatnila jako rozsáhlou nebo zvláště významnou vědeckou práci anebo další tvůrčí práci půlroční stáž u Mezinárodní federace školního sportu (ISF), kterou vykonala při studii prvního ročníku magisterského programu na UK, a na základě které se jako reportérka zúčastnila pěti školních šampionátu. Žalobkyně požádala rektora o individuální zhodnocení jejího případu, v průběhu přechodu z VŠE na UK komunikovala se studijní referentkou a jednala podle platného a účinného zákona. Žalobkyně dále uvedla, že nebylo v jejích silách orientovat se v novém znění zákona, které nabylo

účinnosti až po ukončení bakalářského studia žalobkyně. Na žalobkyni se vztahuje možnost moderace podle zákona o vysokých školách, a tedy rektor může moderovat soudní poplatek, i když se nejedná o výslovně uvedený důvod v Statutu nebo příslušném opatření rektora.

12. Odvolání žalobkyně rektor University Karlovy žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Současně rozhodl o tom, že poplatek spojený se studiem se nepromítá ani nesnižuje. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že byl při vydání prvostupňového rozhodnutí dostatečně zjištěn skutkový stav věci a byly splněny podmínky pro stanovení poplatku. Výše poplatku i období, za které je poplatek spojený se studiem stanoven, přitom byly určeny správně. K námitce retroaktivity rektor uvedl, že poplatek spojený se studiem je vyměřován v souladu s účinným zákonem o vysokých školách. Obecně platí, že právní normy nepůsobí zpětně, pokud z příslušného právního předpisu neplyne opak. Změna zákona byla přijata ve veřejném zájmu k nápravě nelegitimního stavu, který dosud v zákoně přetrvával. Změnou zákona bylo zrušeno zvýhodnění některých neúspěšných studentů. V současnosti je tak úprava pro všechny případy jednotná. Od novely účinné od 1. 9. 2016 se tak započítávají neúspěšná studia od 1. 7. 2001 s výjimkou těch, po jejichž neúspěšném ukončení bylo absolvováno studium stejného typu. K požadavku žalobkyně o zvážení prominutí či zrušení poplatku z důvodu nesprávného poskytnutí informace rektor uvedl, že v době kdy žalobkyně ukončila studium bakalářského programu absolvováním, již byla platná změna zákona o vysokých školách a žalobkyně tak mohla své chování přizpůsobit a zanechat další studium před absolvováním studia jiného. Rektor nezodpovídá za nesprávné poskytnutí informací studijní referentkou VŠE. Ohledně snížení poplatku za rozsáhlou nebo zvlášť významnou vědeckou práci nebo další tvůrčí práce rektor uvedl, že za účelem informování studentů o poskytovaných úlevách na poplatcích vydal opatření č. 45/2017, ve kterém je promítnuta ustálená rozhodovací praxe rektora a studenti tak mohou legitimně očekávat, že v konkrétním případě bude rektorem rozhodnuto, jak je v opatření rektora předjímano. Členové poradní poplatkové komise doporučili rektorovi neposkytovat úlevu na poplatek, jelikož podle bodu 8 Přílohy Statutu se úleva se poskytuje na prvním a druhém vyměřeném poplatku a v daném případě žalobkyně požádala o úlevu až na třetím vyměřeném poplatku. Skutečnost, že žalobkyně dokládala k odvoláním proti prvním a druhému vyměřenému poplatku potvrzení o stáži, kterou absolvovala v průběhu bakalářského studijního programu a obě odvolání byla zamítnuta, není důvodem pro poskytnutí úlevy na třetím vyměřeném poplatku. Jelikož odvolání proti prvním poplatku bylo zamítnuto, žalobkyně mohla očekávat, že ze stejného důvodu bude zamítnuto i odvolání proti druhému vyměřenému poplatku.
13. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně. Vzhledem k tomu, že se žádný z účastníků nevyjádřil k výzvě soudu ohledně nařízení ústního jednání, postupoval soud v souladu

s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci dali svou nečinností najevo, že s tímto postupem soudu souhlasí.

14. Žalobkyně v podané žalobě namítá, že jí byla pro potřeby stanovení poplatku za studium nesprávně započítána část studia, která předcházela absolvování studia na Univerzitě Karlově, neboť faktické zpřísnění podmínek pro stanovení poplatku nemůže působit retroaktivně.
15. Podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, ve znění účinném do 31. 8. 2016, studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.
16. Podle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, ve znění účinném do 31. 8. 2016, studuje-li absolvent bakalářského nebo magisterského studijního programu v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každý další započatý jeden rok studia nejvýše základ podle odstavce 2; to neplatí, studuje-li absolvent bakalářského studijního programu v navazujícím magisterském studijním programu či jde-li o souběh řádných studijních programů nepřesahující standardní dobu studia programu jednoho. Pokud celková doba dalšího studia překročí standardní dobu studia, stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium podle odstavce 3.
17. Podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, ve znění účinném od 1. 9. 2016, studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.
18. K základním principům vymezujícím kategorii právního státu, kterým je i Česká republika (srov. čl. 1 Ústavy), patří princip ochrany důvěry občanů v právo a s tím související princip zákazu zpětné účinnosti (retroaktivity) právních norem. Přestože zákaz retroaktivity právních norem je v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod

výslovně upraven jen pro oblast trestního práva (podle uvedeného ustanovení trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, a pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější), je nutno z čl. 1 Ústavy dovodit působení tohoto zákazu i pro další odvětví práva (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997 publikovaný pod č. 63/1997 Sb.). Akcent kladený na zákaz zpětné účinnosti právních norem jako na jeden ze základních prvků právního státu pramení z požadavku právní jistoty. Zákaz retroaktivity spočívá v tom, že podle současné právní normy zásadně není možné posoudit lidské chování, právní skutečnosti či právní vztahy, jež se uskutečnily dříve, než právní norma nabyla účinnosti. Zákaz zpětné účinnosti právních norem vychází z principu, podle něhož každý musí mít možnost vědět, které jednání je zakázané, aby mohl být za porušení zákazu volán k odpovědnosti. Tento zákaz souvisí i s funkcí právních norem, které svým adresátům ukládají, jak se mají chovat po jejich účinnosti, a proto zásadně platí jen do budoucna (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 6. 2002, sp. zn. III. ÚS 611/01).

19. Předně je potřeba poznamenat, že v rámci novely zákona o vysokých školách č. 137/2016 Sb. není zařazeno ustanovení, které by se vyjadřovalo k tomu, jakým způsobem se započítávají dříve neúspěšná studia absolventů před provedenou novelizací. Obecně v případech časového střetu staré a nové právní normy platí nepravá retroaktivita, tj. od účinnosti nové právní normy se i právní vztahy vzniklé podle zrušené právní normy řídí právní normou novou. Vznik právních vztahů existujících před nabytím účinnosti nové právní normy, právní nároky, které z těchto vztahů vznikly, jakož i vykonané právní úkony se řídí zrušenou právní normou (důsledkem opačné interpretace střetu právních norem by byla pravá retroaktivita). Aplikuje se tedy princip ochrany minulých právních skutečností, zejména právních konání (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96).
20. Jak konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 344/04 *„za situace, kdy zákonodárce mlčí jak k otázce, zda je nárok podle předchozí úpravy zachován, tak k aplikovatelnosti nové úpravy, je třeba přijmout takový výklad, který šetří smysl a podstatu základního práva, v daném případě práva na legitimní očekávání. Opačný aplikační či interpretační postup znamená porušení čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterého "Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena."*“
21. V daném případě lze rovněž odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013-34, ve kterém se Nejvyšší správní soud zabýval aplikovatelností novely zákona č. 147/2001 Sb., konkrétně pak pravidla zakotveného v ustanovení § 58 odst. 3 věta za středníkem zákona o vysokých školách, jež stanovilo, že do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Podle Nejvyššího správního soudu muselo být uvedené pravidlo aplikováno pouze na dobu studia po účinnosti novely provedené

zákonem č. 147/2001 Sb. Nejvyšší správní soud uvedl, že zájem zákonodárce na racionálnějším chování studentů vysokých škol je jistě zcela legitimní, ale právní úprava motivující zavedením poplatkové povinnosti k takovému jednání má působit na aktuální chování studentů po okamžiku své účinnosti, a nikoli znevýhodnit určité studenty za chování před účinností zpřísnující úpravy, které je sice z pohledu platného práva nežádoucí, avšak na něž staré dříve platné právo pohlíželo jako na jednání, které není třeba poplatkově postihovat. Proto ust. § 58 odst. 3 věta za středníkem zákona o vysokých školách ve znění zákona č. 147/2001 Sb. je použitelný pouze na doby studia po 1. 7. 2001.

22. Soud má za to, že v průběhu svého studia na VŠE žalobkyně nemohla předvídat změnu právní úpravy, a tedy chování žalobkyně nelze sankcionovat započtením tohoto studia v rámci současného studia na magisterském programu UK. K tomu městský soud opakovaně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013-34, ve kterém Nejvyšší správní soud rovněž vyslovil závěr, že právo má usilovat o to, aby kvalifikační kritéria, která používá, byla časově zakotvena pokud možno až do doby po účinnosti právního předpisu stanovujícího nové pravidlo chování, a pokud možno se má vyvarovat toho, aby tato kritéria byla vázána na okolnosti nastalé před účinností nové úpravy, neboť tyto okolnosti jednotlivce již nemůže zpětně svým chováním změnit. Výjimky z tohoto pravidla, tedy zpětné působení práva v tom smyslu, že právo minulé události nově kvalifikuje pro jednotlivce přísnějším (nevýhodnějším) způsobem, jsou možné pouze výjimečně, za situace, kdy potřeba změny a nového (vůči jednotlivci přísnějšího) obsahu právní regulace je natolik intenzivní, že při porovnání konkurujících si zájmů a hodnot opravňuje k zásahu do právní jistoty a důvěry jednotlivců v to, že právo bude stanovováno způsobem, jenž jim umožní přizpůsobit jeho obsahu své jednání.
23. S přihlédnutím k požadavku právní jistoty a důvěry žalobkyně v právo lze učinit závěr, že v daném případě nelze započítat dobu studia žalobkyně na VŠE, které bylo dne 5. 7. 2016 ukončeno jinak než řádně, v rámci aktuálního studia na UK, jelikož celá doba studia žalobkyně probíhala ještě před nabytím účinnosti novely č. 137/2016 Sb. Žalovaná tak pochybila, jestliže započítla pro potřeby aktuálního studia žalobkyně studium žalobkyně na VŠE.
24. Městský soud v Praze rovněž odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně, č. j. 29 Af 45/2017 – 49, který v obdobné věci konstatoval, že: „I v případě aplikace pravidla obsaženého v § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, vztahujícího se po 1. 9. 2016 i na absolventy studující ve standardní době studia, platí, že použitá kvalifikační pravidla by měla být časově zakotvena pokud možno do doby po účinnosti právního předpisu stanovujícího nové pravidlo chování, a pokud možno se má právní úprava vyvarovat toho, aby tato kritéria byla vázána na okolnosti nastalé před účinností nové úpravy, neboť tyto okolnosti adresát právní normy již nemůže zpětně svým chováním změnit. Výjimky z tohoto pravidla, tedy zpětné působení práva tím způsobem, že právo minulé události nově kvalifikuje nevýhodnějším způsobem, jsou možné pouze výjimečně, v případě intenzivní potřeby změny a nového (přísnějšího) obsahu právní regulace vůči jednotlivci. Taková potřeba a tedy důvod k připuštění zpětného působení pravidla o započtení dřívějších studií na absolventy studující další studium ve standardní době studia zde není dána. Soud je

přesvědčen, že právní úprava má působit na aktuální chování studentů (absolventů) po okamžiku své účinnosti, a nikoli znevýhodnit určité studenty (absolventy) za chování před účinností zpřísňující úpravy, na které bylo dříve pohlíženo jako na jednání, které není třeba poplatkově postihovat. Není možné negativně zohledňovat jednání, kterého se v okamžiku nabytí účinnosti nové právní úpravy již nebylo možné zdržet. Předpokladem pro odrazení adresáta právní normy od určitého chování prostřednictvím regulace je povědomí adresáta o existenci této normy. Nelze očekávat, že se adresát v reálném čase bude řídit normou, kterou nezná, a to proto, že norma v té době neexistovala. Z uvedených důvodů má soud za to, že pravidlo uvedené v § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, ve znění účinném od 1. 9. 2016, o započtení dřívějších řádně neukončených studií do doby studia, je možné ve vztahu k absolventům, jejichž aktuální studium nepřesáhlo standardní dobu studia, aplikovat až na doby studia po 1. 9. 2016.“

25. Městský soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto rozhodnutí rektora University Karlovy pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.); v dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
26. O náhradě nákladů řízení bylo soudem rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení. Jedná se o zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Po část řízení byla žalobkyně zastoupena advokátem, proto jí soud přiznal též náklady na zastoupení advokátem za jeden úkon právní služby [příprava a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] po 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a dále režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, je k odměně za zastoupení připočteno 714 Kč, celkem tedy 4 114 Kč. Žalobkyni bude na náhradě nákladů zaplacená žalovanou celková částka 7 114 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 5. prosince 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.

předsedkyně senátu